

**Základní škola Dobříš, Komenského nám. 35,
okres Příbram**

Školní vzdělávací program pro školní družinu

čj.: ZSDOB/0328/2023-MZ, ze dne 24. srpna 2023

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
1.1	NÁZEV VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU: „KDO SI HRAJE, NEZLOBÍ”	3
1.2	PŘEDKLADATEL.....	3
1.3	ZŘIZOVATEL ŠKOLY	3
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY	4
2.1	HISTORIE ŠKOLY	4
2.2	CHARAKTERISTIKA, UMÍSTĚNÍ A MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ ŠD	4
2.3	PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	4
2.4	CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ	5
2.5	PODMÍNKY PRO ČINNOST ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	5
2.6	PODMÍNKY PŘIJETÍ A POPLATKY.....	5
2.7	ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ.....	6
3	CHARAKTERISTIKA ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY	7
3.1	CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ	7
3.1.1	HLAVNÍ A DÍLČÍ CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	7
3.1.2	SPECIFICKÉ CÍLE ŠKOLNÍ DRUŽINY	7
3.2	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	8
3.3	FORMY A OBSAH ČINNOSTI VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ.....	9
3.3.1	FORMY ČINNOSTI	9
3.3.2	OBSAH VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	9
4	HODNOCENÍ	16
5	PŘÍLOHY.....	16
	PŘÍLOHA Č. 1	
	PŘÍLOHA Č. 2	

1 Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu: „Kdo si hraje, nezlobí“

Školní vzdělávací program pro školní družinu

1.2 Předkladatel

Název školy	Základní škola Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram
Adresa školy	náměstí Komenského 35, 263 01 Dobříš
Statutární orgán	Mgr. Jaroslav Motejlek, ředitel školy
Zástupce statutárního orgánu	Mgr. Jana Čulíková, zástupce ředitele školy
Koordinátoři ŠVP	Mgr. Eva Cacková, Mgr. Jana Čulíková
Autoři a realizátoři	Martina Zemanová
IČO	42 727 537
IZO	114 001 341
REDIZO	600 054 411
Kontakty	telefon, fax: +420 318 521 070 e-mail: skola@zsdobris.cz web: www.zsdobris.cz

1.3 Zřizovatel školy

Název	Město Dobříš
Adresa	Mírové nám. 119, 263 01 Dobříš
IČO	242 098
Kontakty	telefon: +420 318 533 311 e-mail: epodatelna@mestodobris.cz web: www.mestodobris.cz

Platnost dokumentu od: 1. září 2023

Mgr. Jaroslav Motejlek
ředitel školy

razítko školy

2 Charakteristika školní družiny

2.1 Historie školy

„A žádným jiným způsobem nedá se doba přivést k lepším mravům, než nápravou mládeže.“

Jan Ámos Komenský

Slavnostní zahájení provozu ve školní budově bylo již 28. září 1899, jako škola obecná a měšťanská chlapecká i dívčí.

2.2 Charakteristika, umístění a materiální vybavení ŠD

Školským zařízením, jehož činnost vykonává právnická osoba Základní škola Dobříš, Komenského nám. 35, okres Příbram, je školní družina s kapacitou 240 žáků.

Provoz školní družiny je organizován v souladu se zákonnými předpisy – zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Školní družina je členěna na oddělení, v každém může být zařazeno nejvýše 30 žáků. Každé oddělení má svou přidělenou třídu.

Školní družina je tvořena osmi odděleními, která jsou zpravidla umístěna v jednotlivých třídách 1. stupně. Všechna oddělení mají ve třídách vyčleněn prostor na hraní s kobercem. Účastníci činnosti družiny mohou využívat ke svým zájmovým činnostem všechny ostatní prostory školy a vybavení a pomůcky v učebnách. Učebny mají interaktivní tabule či dataprojektory. Družiny jsou vybaveny stavebnicemi, stolními hrami, hračkami a sportovním náčiním pro hry venku. Šatny pro školní družinu nejsou samostatné, žáci využívají šatny svých kmenových tříd. Stravování žáků je v prostorách budovy, pitný režim je zajištěn individuálně.

Pedagogičtí pracovníci sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné a sportovní činnosti a doplnění moderním nábytkem.

2.3 Personální podmínky

Počet vychovatelek odpovídá počtu otevřených oddělení v daném školním roce. Všechny vychovatelky splňují požadavky na předepsanou odbornou kvalifikaci.

Vychovatelky mají zájem o svůj odborný růst, soustavně se dále vzdělávají v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Mají organizační schopnosti, schopnost empaticky jednat s účastníky podle jejich věkových zvláštností, vytváří příznivé klima, jsou kreativní, mají právní vědomí a znají bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky školní družiny a zájmových útvarů.

2.4 Charakteristika žáků

Oddělení školní družiny jsou složena převážně z žáků 1. a 2. tříd.

K zájmovému vzdělávání jsou přijímáni žáci od 1. - 5. ročníku. Přednostně jsou přijímáni žáci 1. a 2. tříd.

Součástí zájmového vzdělávání je činnost v zájmových útvarech, která je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy. Účastníkem může být i žák prvního stupně, který není přijat k pravidelné denní docházce do školní družiny, i žák druhého stupně.

2.5 Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnujeme průběžně zvláštní pozornost.

Práce je vždy koordinována s vyučujícím daného žáka. Konkrétní formy přístupu jsou stanoveny v individuálním vzdělávacím, příp. výchovném, plánu žáka.

Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízíme další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

2.6 Podmínky přijetí a poplatky

O přijetí žáka k pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti rozhoduje na základě přihlášky do školní družiny ředitel školy.

Zápis do školní družiny je 1. den školního roku. Ten je určen i pro žáky, kteří školní družinu v uplynulém roce navštěvovali.

V přihlášce je zákonnými zástupci žáka uveden rozsah docházky a způsob odchodu žáka ze školní družiny. Žáka je možné odhlásit ze školní družiny kdykoli během školního roku na základě písemné žádosti rodičů.

K činnosti zájmového útvaru školní družiny je žák přihlášen pomocí zápisového lístku (přihlášky), který vyplní a podepíše zákonný zástupce žáka.

Pokud žák soustavně narušuje vnitřní řád školní družiny a činnost zájmového útvaru, může být vyloučen. Ředitel, po projednání se zákonnými zástupci žáka, může rozhodnout o vyloučení žáka, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

Výši poplatků stanovuje ředitel školy. Poplatky za zájmové vzdělávání se hradí převodem na bankovní účet školy ve dvou splátkách, a to za období září – prosinec a leden – červen.

I činnost v jednotlivých zájmových útvarech je poskytována zpravidla za úplaty, podle materiální náročnosti zaměření jednotlivých zájmových útvarů. Výši úplaty stanovuje ředitel školy po dohodě s vedoucími jednotlivých zájmových útvarů. Takto získané finanční prostředky slouží k zajištění provozu zájmového útvaru.

Ředitel školy může snížit nebo prominout úplatu u žáků na základě žádosti zákonného zástupce a v souladu s příslušnými platnými zákonnými normami a prováděcími předpisy.

2.7 Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví je jednou ze základních povinností školského zařízení. K zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví slouží vypracovaný Vnitřní řád školní družiny, který je dle potřeby novelizován. Žáci s ním jsou seznámeni na začátku školního roku, případně při zahájení činnosti příslušného zájmového útvaru školní družiny. Vychovatel (vedoucí zájmového útvaru) zaznamená poučení do přehledu docházky zájmového útvaru školní družiny.

Žáci školní družiny jsou pravidelně seznamováni s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a postupy, které zvyšují jejich bezpečnost. Jedná se zejména o možná rizika vyplývající z činnosti a provozu školní družiny, při volnočasových aktivitách, přesunech, účasti žáků na různých akcích apod.

K vhodným podmínkám zajišťujícím bezpečnost práce a ochranu zdraví patří: vhodná věkově přiměřená skladba zaměstnání, stravovací a pitný režim, zdravé prostředí v souladu s platnými normami, používání bezpečných pomůcek, prevence před úrazy, pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska bezpečnosti, zajištění lékárníčky a kontaktů na lékaře, znalost zásad první pomoci, vytváření příznivého sociálního klimatu, respekt k potřebám jedince, ochrana před násilím, šikanou a dalšími projevy rizikového chování a včasná informovanost účastníků a jejich zákonných zástupců o činnostech školní družiny.

Školní družina vytváří podmínky ochrany žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy a pro spoluúčast žáků na životě školy a školní družiny.

Úrazy jsou evidovány ve školní knize úrazů.

3 Charakteristika ŠVP školní družiny

„Žák není nádoba, jež se má naplnit, ale pochodně, která se má zapálit.“

(Starořecká moudrost)

„Nemůžeme nikoho nic naučit. Můžeme mu nanejvýš pomoci, aby to sám v sobě našel.“

(G. Galilei)

3.1 Cíle zájmového vzdělávání ve školní družině

Cíle zájmového vzdělávání ve školní družině vycházejí ze školního vzdělávacího programu naší školy *Brána do života*.

Naší prvořadou ambicí je proměnit školu v prostředí, kde se žákům s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Zároveň s tím vytvářet podmínky pro smysluplné využití volného času v zájmových aktivitách v prostředí vlastního areálu.

3.1.1 Hlavní a dílčí cíle zájmového vzdělávání

Ve své vzdělávací práci klade škola hlavní důraz zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. Usilujeme o naplňování těchto cílů:

- Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení.
- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.
- Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.
- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.
- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací: rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.
- Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědní.
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
- Pomáhat žákům rozvíjet vlastní schopnosti, dovednosti, vědomosti, postoje a hodnoty důležité pro život.

3.1.2 Specifické cíle školní družiny

- Vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času.
- Kompenzovat jednostrannou zátěž ze školního vyučování.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Naše školní družina uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit a svými specifickými prostředky cíle v zájmovém vzdělávání. Umožňujeme odpočinkovou činnost (aktivní i klidovou) a přípravu na vyučování.

Ve školní družině podněcujeme žáky ke vzdělávání pouze na základě jejich zájmu a vzhledem k omezenému času, po který vychovatelky mohou na žáky působit (pracovat s nimi).

Pojem kompetence chápeme jako souhrn znalostí, schopností a praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů i hodnotových orientací, které jsou předpokladem k výkonu činností. Ve všech etapách zájmového vzdělávání je jedním z cílů vybavit každého jedince kompetencemi na úrovni, která je pro něho osobně dosažitelná. Školní družina bude kompetence posilovat a rozvíjet přiměřeně svým možnostem.

Za prioritní považujeme kompetenci k učení, kompetenci k řešení problémů, komunikativní kompetenci, sociální a interpersonální kompetenci, občanskou kompetenci a kompetenci k trávení volného času.

1. Kompetence k učení:

Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických situacích a v dalším učení, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů.

2. Kompetence k řešení problémů:

Žák si všímá dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

3. Kompetence komunikativní:

Žák ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, kultivovaně.

4. Kompetence sociální a interpersonální:

Žák samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. Kompetence činnostní a občanské:

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých.

6. Kompetence k trávení volného času:

Žák se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

3.3 Formy a obsah činnosti ve školní družině

3.3.1 Formy činnosti

Školní družina organizuje pravidelnou činnost oddělení a případně zájmových útvarů, pořádá (nebo spolupořádá) příležitostné akce a v průběhu dne nabízí spontánní aktivity. Družina umožňuje žákům i odpočinek a přípravu na vyučování.

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

- *Pravidelná činnost* je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.
- *Příležitostné akce* přesahují zpravidla rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností.
- *Spontánní aktivity* zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku (po organizované části pobytu v družině), spontánní hry v rámci ranního pobytu žáků nebo v tzv. koncové družině.
- *Odpočinkové činnosti* jsou chápány nejen ve smyslu klidových činností (poslechové činnosti, individuální hry, klid po obědě), ale i jako aktivní odpočinek (rekreační činnosti).
- *Příprava na vyučování* nespočívá jen ve vypracovávání domácích úkolů, ale jsou do ní zahrnuty i didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, které žáci získali ve školním vyučování.
- *Zážitková pedagogika* je založena na prožitku a zkušenosti. Základem navozených situací je právě hra, která nabízí možnosti vstupu do nejrůznějších rolí, situací, vztahů a odehrává se ve skutečném či navozeném prostředí.
- *Zájmové útvary* vedou žáky k smysluplnému a plnohodnotnému využívání volného času, doplňují jejich znalosti, dovednosti a návyky, přinášejí žákům nové informace a zážitky.

3.3.2 Obsah vzdělávacího programu

Ze školního vzdělávacího programu *Brána do života* přebíráme tematické členění, které odpovídá vzdělávacím možnostem a potřebám žáků mladšího školního věku, neopakujeme však postupy činnosti a didaktické metody.

Do vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* jsme integrovali oblast *Umění a kultura*, *Člověk a zdraví*, *Člověk a svět práce*.

K rozvoji, prohlubování a upevňování školních vědomostí a dovedností používáme prostředky podle požadavků pedagogiky volného času. Vycházíme z místních podmínek – materiálních, prostorových, personálních, demografických aj.

Časový plán

Jednotlivá oddělení naší školní družiny nenavštěvují pouze žáci jednoho ročníku nebo třídy, a proto nevymezujeme činnosti pro jednotlivé konkrétní věkové stupně. Z nabízených možností a jednotlivých akcí a aktivit vybíráme adekvátní činnosti pro svá oddělení. Náš ŠVP obsahuje program činnosti na dobu jednoho vzdělávacího cyklu.

Plánujeme činnosti v pěti možných úrovních:

- Průběžné každodenní působení vychovatelky, které se vztahuje k danému tématu.
- Řízená organizovaná činnost, která postupuje podle týdenní skladby zaměstnání.
- Příležitostné akce soustředěné k určitému vybranému tématu (např. celodružinové nebo takové, které jsou určeny širší veřejnosti).
- Součástí plánování je tematický plán školní družiny a plán akcí, které jsou každý další školní rok aktualizovány dle potřeb oddělení ŠD (viz příloha č. 1).
- Součástí zájmového vzdělávání je činnost v zájmových útvarech školní družiny. Časový a obsahový plán je rozpracován na jeden školní rok (viz příloha č. 2). Realizace je ovlivněna zájmem a přihlášením žáků, dále personálními a materiálními podmínkami školy.

Tematický celek: Člověk a jeho svět

Pro jednotlivé náměty využíváme osvědčené a vyzkoušené typy her, besedy, vycházky, výtvarné činnosti, soutěže, dramatizace apod.

Toto téma má tedy poskytnout žákům základní pohled do problematiky člověka, společnosti, přírody, techniky, zdraví atd. Smyslem je, aby si žák utvořil základní představu o světě a životě, který jej obklopuje. Vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* se dělí do pěti tematických okruhů, které se dále člení do témat:

1. Místo, kde žijeme

Zahrnuje poznávání nejbližšího okolí, organizaci školy, družiny, určení významných objektů, jejich návštěvy (knihovna, obecní úřad, městská policie, požární zbrojnice, poliklinika, pošta, kulturní dům, kostel, zámek), orientaci v prostoru a čase (odhadnout vzdálenost, kopec, serpentina, vrchol, úpatí), besedy o našem městě a historii. Bezpečnost na cestě do školy, vycházkách a dopravní výchova.

Náš domov

Škola

Cesta do školy

Naše město

Tradice našeho měst

2. Lidé kolem nás

Žáci si osvojují zásady vhodného a společenského chování, toleranci, empatii, vzájemnou úctu, komunikaci slovní i mimoslovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy (co děti shlédly, slyšely, práce s internetem - vyhledávání informací).

Rodina

Den matek

Kamarádi

Cesta za dobrodružstvím

Svátky a oslavy, čas adventní, kouzelný čas Vánoc

Karneval

Velikonoce

Den dětí

Známe kouzelná slovíčka

3. Lidé a čas

Žáci se učí budovat a dodržovat správný režim, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas (základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit).

Jak jsme prožili včerejší den

Kdy se nejlépe připravíme do školy

Jak se žilo a bydlelo dříve

4. Rozmanitosti přírody

Žáci se seznamují s rozmanitostí a proměnlivostí živé a neživé přírody prostřednictvím vycházek a pobytů v přírodě, pozorováním změn, využívají encyklopedie. Svoje poznatky pak následně mohou využít ve výtvarném nebo jiném zpracování.

Příroda okolo nás

S hlavou v oblacích

Naše květiny

Můj miláček, naši kamarádi - zvířátka

Roční období

Chráníme si své životní prostředí

5. Člověk a jeho zdraví

Žáci poznávají sebe sama, získávají poučení o péči a o zdraví a nemocech, o úrazech a jejich předcházení, o zdravotní prevenci, o osobní hygieně a čistotě, umí ošetřit drobná poranění a besedují na toto téma.

Poznáváme své tělo

Chodíme ven každý den

Sportovní odpoledne

Schéma tabulek:

Téma	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
------	---	----------------------------

1. Místo, kde žijeme

Náš domov	<p>Vyprávíme si o životě naší rodiny. Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas. Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách – kresba, malba, koláž. Stavíme náš dům ze stavebnicových dílů. Stavíme si ideální dům, v němž bychom chtěli v budoucnu bydlet.</p>	<p>3, 4, 5 4, 6 3, 6 2, 3, 5 2, 4, 5</p>
Škola	<p>Seznamujeme se s prostředím školy, školní družiny a školní jídelny. Procházíme školou a představujeme si, že je bludištěm, v němž se orientujeme. Zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje (setkáváme se s nepedagogickými zaměstnanci naší školy) Zkoušíme vařit (připravit svačinu) ve školní kuchyňce. Zdobíme školní družiny, vymýšlíme a kreslíme logo družiny nebo oddělení. Čteme na pokračování, ptáme se, dáváme si hádanky, domýšlíme konce kapitol, vedeme fiktivní rozhovory s hrdiny atd.</p>	<p>1, 2, 6 1, 2, 6 1, 3 1, 2, 6 1, 6 2, 3</p>
Cesta do školy	<p>Povídáme si o cestě do školy a domů. Ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás do školy. Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí – procházíme ulicemi, určujeme značky a jejich význam (o čem nás informují, co nám nařizují, co nám dovolují...) Hledáme smysl dopravního značení, např. přechodů (zeber) na ulicích, semaforů na křižovatkách apod. Při vycházce sledujeme dodržování pravidel silničního provozu na těchto místech a uvědomujeme si příčiny dopravních nehod. Na dopravním hřišti si hrajeme na policisty, chodce, cyklisty.</p>	<p>1, 2, 4 1, 2, 6 1, 3, 5 2, 3, 5</p>
Naše město	<p>Na vycházkách hledáme zajímavosti naší obce (budovy, stromy, sochy, pomníky, vodní toky, nápisy na sídlech institucí, dominanty). Kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře, kam rádi chodíme (přírodní zákoutí, hřiště, kino, knihovna...) Společně výtvarně zobrazujeme naše město – někdo maluje domy, jiný stromy, další sochy... Vše potom vystříháme a sestavíme kolektivní výtvarné dílo. Stavíme naše město z kostek. Hrajeme si na průvodce naším městem, popisujeme a</p>	<p>1, 2, 5, 6 1, 3, 4 1, 2, 5 2, 4, 5 1, 2, 3, 4,</p>

	<p>ukazujeme, kudy se hosté dostanou k městskému úřadu, poště, k nejbližšímu zdravotnickému zařízení nebo ke knihovně, kudy se jde do kulturního domu, do kina, spořitelny, lékárny, do restaurací, obchodů, informačního střediska...</p> <p>Seznamujeme se s posláním</p> <ul style="list-style-type: none"> - pošty - knihovny - lékárny - nákupního střediska (obchodu) - spořitelny - policie - informačního střediska apod. <p>Všechna tato místa postupně navštěvujeme a popřípadě i vyzkoušíme služby těchto institucí.</p> <p>Kreslíme, čím bychom chtěli být.</p> <p>Jdeme na exkurzi do hasičské zbrojnice.</p>	<p>5</p> <p>1, 3, 5</p> <p>1, 3</p> <p>1, 5</p>
Tradice našeho města	<p>Navštívíme místní muzeum, všímáme si, které předměty jsou tam vystaveny, nic nezapomeneme a zážitky kreslíme.</p> <p>Čteme si, posloucháme pověsti našeho regionu. Besedujeme o historii města.</p> <p>Hledáme místa, kde k událostem podle pověstí došlo.</p>	<p>1, 3, 5, 6</p> <p>1, 3</p> <p>2,6</p>

2. Lidé kolem nás

Rodina	<p>Představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme.</p> <p>Povídáme si o našich prarodičích.</p> <p>Jak se nazývají příbuzní naší rodiny (kdo je bratranec, sestřenice, švagr, strýc).</p>	<p>3, 4</p> <p>3, 4</p> <p>3, 4, 6</p>
Den matek	<p>Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají atd.</p> <p>Vyrábíme dárky pro radost maminkám.</p>	<p>1, 3, 4</p> <p>3, 4, 6</p>
Kamarádi	<p>Sestavujeme pravidla družiny – pravidla soužití, žebříčky hodnot...</p> <p>Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda.</p> <p>Kreslíme portréty našich vrstevníků a vysvětlujeme, proč jsou našimi kamarády.</p> <p>Z vystříhaných namalovaných podobizen vytváříme skupinový portrét naší družiny.</p> <p>Při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáme kamaráda po hlase nebo po hmatu, máme-li zavázané oči).</p>	<p>2, 4, 5</p> <p>1, 3, 4</p> <p>3, 4</p> <p>3, 6</p> <p>1, 3, 5</p>
Cesta za dobrodružstvím	<p>Čteme si pohádky z různých světadílů. Ilustrujeme pohádkové příběhy z dalekých krajů.</p> <p>Povídáme si o národních zvycích jiných zemí.</p> <p>Sbíráme obrázky a články o zemích, ze kterých pocházely pohádky, snažíme se pochopit, v čem se národy liší, v čem jsou jejich obyvatelé jiní než my.</p>	<p>3, 6</p> <p>1, 2, 6</p> <p>1, 3</p>

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Svátky a oslavy Čas adventní Kouzelný čas Vánoce	Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích, vyprávíme si o smyslu adventní doby. Vyprávíme si o vánočních zvycích. Na vycházkách pozorujeme výzdobu města, ulic, obchodů. Vánoční besídka a rozdávání dárečků. Vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly.	1, 3 1, 3 3, 4 2, 3, 4, 5, 6 3, 4
Karneval	Vyrábíme masky a doplňky k nim. Bavíme se na karnevalu. Po karnevalu vystavujeme masky, které měly největší úspěch.	2, 4 6 1,6
Velikonoce	Čteme si o národních místních zvycích spojených s jarem. Malujeme a zdobíme kraslice (batikou, nalepováním, vyškrabáváním apod.). Zdobíme třídu a okna symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme).	1, 3 1, 6 5, 6
Den dětí	Soutěžíme a závodíme. Tančíme v tělocvičně při diskotéce.	3, 4, 5, 6
Známe kouzelná slovíčka	Besedujeme o „kouzelných“ slovech („děkuji“, „prosím“, „omlouvám se“) a jejich významu, vymýšlíme si drobné příběhy, v nichž tato slovíčka hrají významnou roli. Hrajeme scénky s kouzelnými slovíčky (a bez nich).	1, 2, 3, 1, 2, 3,

3. Lidé a čas

Jak jsme prožili včerejší den	Besedujeme na téma Jak jsem trávil víkend, malujeme, co jsme zažili, a navrhujeme jiný program pro další víkendy. Kolektivně vytváříme leporelo našich činností na pozvánku na školní výstavu.	2, 3, 4, 5, 6 2, 4, 5, 6
Kdy se nejlépe připravíme do školy	Využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení.	1, 3
Jak se žilo a bydlelo dříve	Povídáme si, jak se žilo na hradech a zámcích. Čteme české pohádky.	1, 2, 3

4. Rozmanitost přírody

Příroda okolo nás	Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je. Tvoříme z přírodnin. Využíváme listy a plody vybraného stromu pro koláže. Kreslíme určitý strom (květiny, krajinu) v jednotlivých ročních obdobích.	1, 3 2 1, 3
S hlavou v oblacích	Při vycházce pozorujeme život na stromech.	1, 2, 3
Naše květiny	Máme družinu samou květinu – povídáme si o různých odrůdách květin a o jejich podmínkách k životu.	3, 5, 6
Můj miláček, naši kamarádi – zvířátka	Vyprávíme si o domácích zvířatech i na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme, jakou péči vyžadují. Kreslíme domácí mazlíčky a práce vyhodnotíme, vystavíme.	1, 6 2, 4, 6

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Roční období	Besedujeme o ročních obdobích – sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy mezi zvířaty. V literatuře vyhledáme pranostiky, čteme je a uvažujeme o jejich smyslu.	1, 2 1, 2, 3
Chráníme si své životní prostředí	Vše o životním prostředí – sbíráme náměty, ptáme se rodičů, kamarádů... Připomínáme si Den Země. Besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá lesu, přírodě.	2, 3, 4, 5 1, 2, 6 1, 4, 5

5. Člověk a jeho zdraví

Poznáváme své tělo	Z encyklopedie vyhledáváme zajímavosti o lidském těle a jeho funkcích a pak s těmito informacemi seznamujeme ostatní (skupinová práce). Vyprávíme si o zdravém životním stylu. Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, stolování atd., upozorňujeme se vzájemně na prohřešky proti těmto zásadám - i formou hry. Sestavujeme desatero zdravé výživy. Pečujeme o své tělo a svůj vzhled.	1, 2, 3 1, 3 1, 2, 3 1, 2 1, 3, 4, 5
Chodíme ven každý den	Denně chodíme do přírody, na školní hřiště apod. Při pobytu venku hrajeme míčové a pohybové hry, cvičíme.	5, 6 6
Sportovní odpoledne	Navštěvujeme místní stadion a seznamujeme se s pravidly různých sportovních disciplín. Víme, co je hra „fair play“, spolupracujeme s učiteli, s rodiči.	6 6

4 Hodnocení

Hodnocení žáka ve školní družině či zájmovém útvaru školní družiny má především motivační charakter. Žáka hodnotí vychovatel (vedoucí zájmového útvaru) slovně, případně formou diplomů, pochval a ocenění.

Hodnocení ovlivňuje:

- posouzení jeho přístupu k práci
- způsob samostatné práce
- snaha o zapojení se do činnosti
- jeho vlastní píle
- kreativita, myšlení, ochota a kamarádství
- schopnost komunikace na určité úrovni
- osvojení si poznatků, míra zručnosti
- další projevy a vlastnosti žáka

5 Přílohy

Příloha č. 1: Tematický plán školní družiny pro školní rok

Příloha č. 2 : Časový a obsahový plán zájmového útvaru ŠD

Příloha č. 1

Tematický plán

Tematický plán školní družiny pro školní rok

Ve smyslu dokumentace vyplývá pro školní družinu tento úkol:

- I. Zdokonalovat výchovně vzdělávací činnosti družiny. Tvořivě využívat výchovně vzdělávací činnost.
- II. Aktivně spolupracovat s rodiči žáků a školou.
- III. Funkčně využívat všech možností (tělocvičnu, učebnu informatiky, školní knihovnu, stadion, hřiště a družinu).
- IV. Preventivní program (budování kvalitních sociálních vazeb mezi družinou a vychovatelkou a dětmi navzájem).
- V. Prevence sociálně – patologických jevů (kouření, závislost na drogách, alkohol, šikanování, vandalismus, záškoláctví...)

1. pololetí

Září

- Zápis žáků k zájmovému vzdělávání v ŠD
- co jsme dělali v našem volném čase
- pranostika na každý den, měsíc
- seznámení žáků s bezpečností, vnitřním řádem školy, školní družiny a školní jídelny pravidla ŠD, seznámení s režimem dne v ŠD (známe kouzelná slovíčka)
- učit se znát jména svých spolužáků a vychovatelek - utváření kolektivu (moji kamarádi; učíme se toleranci, pořádku)
- seznamování s novým prostředím
- pozorovat okolí ZŠ a vycházky do přírody – orientace
- využívání školního hřiště
- plody podzimu
- moje družina – název, erb

Říjen

- pranostika na každý den, měsíc
- znaky podzimu – změny v přírodě (plody – sběr – výrobky)
- podzimní vycházky do přírody (naš kalendář)
- výroba a pouštění draka (drakiáda)
- upevňování společenského chování v kolektivu (mluvíme správně)
- rozvoj jemné motoriky (modelování, navlékání, grafomotorické cviky)
- sběr kaštanů a žaludů (jak se mění strom; stavíme z přírodnin)
- ochutnávka ovoce a zeleniny – vitamíny, zdravá výživa (naše smysly; náš zdravý jídelníček)

Listopad

- pranostika na každý den, měsíc
- škola – stánek vzdělávání (cesta do školy)
- družinové divadelní představení
- knihy – četba a povídání (podzim)
- práce s přírodninami
- barvy podzimu – malířova paleta
- hry a soutěže (tělocvična a stadion)
- práce s papírem – skládání větrníků, lodiček... (zručnost)
- hudební soutěž (jsme básníky, zpěváky, novináři)
- seznámení žáků s bezpečností na ulici a silnici

Prosinec

- pranostika na každý den, měsíc
- vánoční cinkání
- čtení o zimě
- Mikuláš a čert
- tradice a zvyky Vánoc – adventní kalendář, Betlém (čas adventní; kouzelný čas Vánoc)
- každý máme své přání - píšeme Ježíškovi (rodina – vizitka naší rodiny)
- výroba vánočních přání, svícňů, papírových řetězů
- pozorování vánoční výzdoby (procházka městem)
- zpěv vánočních koled
- vánoční besídka

Leden

- pranostika na každý den, měsíc
- doznívání zážitků z Vánoc
- zvířátka v zimě – krmítka pro ptáčky, vycházka do lesa (s hlavou v oblacích; ptačí tajemství)
- malba – zimní tematika
- zimní hry na sněhu, koulovaná
- využití tělocvičny, soutěživé hry
- bruslení (zimní stadion)
- práce s hlinou
- malý zdravotník – zásady první pomoci (chci být zdravý)
- můj miláček, naši kamarádi – zvířátka (portrét, mláďata)

2. pololetí

Únor

- pranostika na každý den, měsíc
- výroba masek a výzdoba třídy
- cesta za dobrodružstvím
- kdy se nejlépe připravíme do školy
- využití videa a četba pohádek (dramatizace)
- sv. Valentýn – co je mít rád? (láska, úcta); přáníčko, básně
- konstruktivní stavebnice, montáž a demontáž
- bruslení, sáňkování a bobování
- stavění sněhuláků
- masopustní karneval

Březen

- pranostika na každý den, měsíc
- naše město a jeho tradice
- těšíme se na jaro (první květiny, zvířata a jejich mláďata)
- moje tělo – to jsem já (naše tělo – kouzla pro zdraví; čistota půl zdraví; pečujeme o svůj vzhled)
- veselý květináč (sázení a přesazování květin – jak se budí semínko)
- jarní vycházky (poznávání přírody)
- návštěva knihovny – beseda – jaro
- 21.3. – barevné jarní odpoledne (vítáme jaro)

Duben

- pranostika na každý den, měsíc
- měsíc bezpečnosti a dopravní výchovy (malba dopravních značek, prostředků)
- co nás může ohrozit; už vím jak – den bez úrazu
- vycházky do lesa – ochrana přírody (co do lesa nepatří)
- Velikonoce – historie, zvyky
- výroba kraslic
- základy lehké atletiky
- Den Země – 22. duben
- návštěva hasičské zbrojnice
- ekologie – třídění odpadu

Květen

- pranostika na každý den, měsíc
- dopravní hřiště
- Svátek matek – moje maminka (vypravování, portrét matky)
- báseň, výroba dárků
- práce s barvou (rozkvetlý strom, šerík, pampeliška...)
- historie města (kde bydlím – četba, vycházky), Vargač – dobříšské pověsti (jak bylo dříve – naše historie)
- míčové hry (házení a chytání, kutálení – vybíjená, fotbal, košíková...)
- atletické závody
- květinový den v ŠD

Červen

- pranostika na každý den, měsíc
- oslava Dne dětí - soutěže (naš den D)
- vycházky do přírody – poznávání keřů, stromů a živočichů
- hry v přírodě (šipkovaná, morseovka...)
- loučení se školním rokem – diskotéka
- poučení žáků o bezpečnosti a ochraně o hlavních prázdninách
- zámek (exkurze – prohlídka – park)
- výstava prací žáků ŠD
- atletika – hod, skok, běh – družinové OH
- co jsme dělali ve volném čase

Příloha č. 2

Časový a obsahový plán
zájmového útvaru

Dramatický kroužek

měsíc	obsahový plán
září	Seznámení s kroužkem Dramatické výchovy - bezpečnost. Hry na seznámení a na uvolnění. Hry na rozvoj mimoslovní komunikace.
říjen	Hry a cvičení na kontakt a na sociální komunikaci. (Skupinová citlivost) Námětové hry a improvizace. (Situace, s kterými se běžně setkáváme v životě.)
listopad	Výběr pohádky. Seznámení se scénářem. Výběr rolí – pomalé vcítění se do role.
prosinec	Nácvik pohádky. Ztvárnění vybrané role. Improvizace – vánoční téma.
leden	Seznámení se scénářem. Nácvik pohádky. Hry na rozvoj slovní komunikace.
únor	Seznámení se scénářem. Nácvik pohádky. Hry na prohloubení skupinového kontaktu, souhry, citlivosti a důvěry.
březen	Seznámení se scénářem. Nácvik pohádky. Kulturní dům – seznámení s prostředím, bezpečnost.
duben	Seznámení se scénářem. Nácvik pohádky se zvukovými efekty. Výroba kulís.
květen	Nácvik pohádky se zvukovými efekty. Nácvik pohádky v Kulturním domě. Výroba kulís.
červen	Nácvik pohádky se zvukovými efekty. Nácvik pohádky v Kulturním domě. PŘEDSTAVENÍ V KULTURNÍM DOMĚ.

Šikulka (ruční práce)

měsíc	obsahový plán
září	<ul style="list-style-type: none">• Práce s papírem a kartonem• Práce s textilem
říjen	<ul style="list-style-type: none">• Práce s přírodním materiálem• Barvy podzimu - encaustic
listopad	<ul style="list-style-type: none">• Vyšívání
prosinec	<ul style="list-style-type: none">• Výrobky za slaného těsta• Vánoční ozdoby
leden	<ul style="list-style-type: none">• Pletení na prstech• Háčkování
únor	<ul style="list-style-type: none">• Kašírování
březen	<ul style="list-style-type: none">• Decoupage- jarní květináč• Práce s modelovací hmotou Fimo
duben	<ul style="list-style-type: none">• Mozaika• Textilní tiskátka
květen	<ul style="list-style-type: none">• Pletení z papíru
červen	<ul style="list-style-type: none">• Batika

Drátkování a jiné dovednosti

měsíc	obsahový plán
září	Seznámení s pracovním materiálem a náradím, bezpečnost při práci s drátky a kleštěmi
říjen	Základní návyky při práci s drátky Vlastnosti drátků, vlastní nápady
listopad	Stáčení, ohýbání, zkracování drátků Květina z drátků
prosinec	Základní dovednosti při práci s drátky Vánoční ozdoba
leden	Drátkování doplněné korálky Práce s přírodním materiálem
únor	Práce s kamínky a drátky Práce s textilem a přírodním materiálem
březen	Velikonoční drátkovaná vajíčka
duben	Práce s přírodním materiálem a drátky
květen	Šperky z drátků – náušnice, náhrdelník
červen	Šperk z drátků a korálek – náramek

Vaření

měsíc	obsahový plán
září	Poučení o bezpečnosti, bezpečné používání elektrických spotřebičů, seznámení s vybavením kuchyně, první pomoc, čisticí prostředky.
říjen	Studená kuchyně. Jednoduché předkrm, pomazánky. Recepty. Údržba a úklid kuchyně.
listopad	Výběr, nákup a skladování potravin. Předkrm, polévky, dezerty. Recepty. Údržba a úklid kuchyně.
prosinec	Vánoční zvyky. Vánoční cukroví – pečené, nepečené, perníčky. Recepty. Údržba a úklid kuchyně.
leden	Kultura stolování, skládání ubrousků. Koření (speciální pochutiny). Polévky, recepty. Údržba a úklid kuchyně.
únor	Zpracování jednotlivých potravin. Tepelná úprava pokrmů – dušení, vaření, pečení. Hlavní chod, recepty. Údržba a úklid kuchyně.
březen	Výživa jako součást zdravého životního stylu. Saláty – ovocné a zeleninové. Recepty. Údržba a úklid kuchyně.
duben	Racionální výživa. Hlavní chod, dezert, salát. Recepty. Údržba a úklid kuchyně.
květen	Racionální výživa. Hlavní chod, dezert, salát – pokrm dle výběru dětí. Recepty. Údržba a úklid kuchyně.
červen	Racionální výživa. Hlavní chod, dezert, salát – pokrm dle výběru dětí. Recepty. Údržba a úklid kuchyně.